

Slavoňov

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Nové Město nad Metují

Nadmořská výška: 424 m n. m.

Počet obyvatel: 313

Adresa URL: www.slavonov.cz

Okres: Náchod

GPS souřadnice: 50.343755N, 16.203937E

První pís. zmínka: 1369 (655 let)

PSČ: 549 01

Památky a zajímavosti Slavoňov

• Dřevěný kostel svatého Jana Křtitele z roku 1553. Jméno Slavoňov dostala obec patrně po zakladateli prvního kostela a obce „arcijáhu“ Slavoňovi, který působil v Hradci Králové a okolí kolem roku 1167 (arcijáhen byl titul vysokého církevního představitele jako je v dnešní době např. biskup). Nejstarší dochovaný zápis, kterým lze doložit původ obce je však poněkud mladší. Pochází z knihy Rejstříky papežských desátek - „Registra“ Václava Wladivoje Tomka, v nichž se uvádí: „Slavoňovium Ekselsia St. Joane Batista Dobruscensi Anno 1384 solvit Decimam tres grossos“ (odváděl desátky 3 groše). Kostel zanikl patrně za husitských válek. Jeho podobu nám připomíná pouze otisk pečeti obce z té doby, na které je vyobrazen patrně původní kostel s věží na dvou návrších. Na nižším návrší je vyobrazeno šest smrků (na každé straně tři) a uprostřed vyjící vlk nebo pes otočen vpravo. Otisk tohoto pečeti je uchován v Eichlerově sbírce pečetidel v Národním muzeu v Praze. Druhý dosud stojící dřevěný kostel byl vystavěn roku 1553 za vydatného přispění Jana Koltačky a jeho syna Jana z Blažkova. Tento bohatý rolník (možná zeman nebo svobodník) vystavěl kostel na svém pozemku a tento daroval farnosti spolu s rozsáhlými polními a lesními nemovitostmi v okolí Slavoňova. Pověst praví, že Janu Koltačkovi náležela ves Blažkov patřící k novoměstskému panství. Sídlo měli Koltačkové v dnešním č.p. 9 tj. Kreclův, dříve Zákravských statek. V době výstavby měl kostel tři magistry, jeden byl z Lipska, druhý z Opavy a třetí z Hlohovy (snad Hlohová ve Slezsku). Materiál na výstavbu dodal patrně Jan Koltačka ze svých lesů. Trámoví se skládalo od spodu stavby nejprve z dubových, jedlových a smrkových kmenu. Spáry byly utěsněny mechem a maltou, navrchu obíleny. Půdorys stavby je tvořen nepravidelnou obdélníkovou lodí, se zúženým kněžištěm orientovaným východním směrem. Naproti kněžišti je v celé šíři hlavní loď vybudován kůr s varhany. Vstupní místo do kostela zajišťuje předsíň se sníženým stropem přistavěná roku 1705. Střecha je valbová, stupňovitá pokrytá šindelem. Ve vrcholové části stavby je malá kupolovitá zvonička opatřená zvonkem. Okna stavby jsou různých velikostí a jsou umístěny v různých výškách. V severní části je ke kněžišti přistavěna malá sakristie. Kostel byl původně utrakvistický (podobojí), to dokazuje vyobrazený kalich na příčném trámu stropu mezi lodí a kněžištěm. Jsou zde vyobrazeny postavy 12-ti apoštolů a Spasitele, klesajícího pod křížem. Pod kalichem tu byl ponechán nápis „S povolením světské i duchovní vrchnosti, velmi důstojného a vysoce učeného a dvojctihodného pana direktora Kašpara Jiřího, za správy hospodářů Pavla Kejvala, Martina Kovářů, Matěje Varova, Daniele Matějova ano 1705 (konec schází). Toho roku byl vnitřek kostela vymalován pestrým ornamentem, což dokazuje nápis na starém kůru: „Eliáš Kohler maler“. Jiný podobný nápis nad kazatelnou na trámu na půdě zněl: „Heinrich Francius Kohler, maler“. Původní zasvěcení kostela patřilo sv. Martinu. Zasvěcení bylo změněno roku 1683, za působení dobrušského děkana Jiřího Sidirurga u příležitosti

instalace nového hlavního oltáře sv. Jana Křtitele. Tou dobou byl kostel ve Slavoňove tzv. filiální (podléhající děkanskému kostelu v Dobrušce). První kněz který zde působil byl Johanes Marvan jmenovaný lokálním kaplanem slavoňovské expozitury dne 13. prosince 1786. Jeho roční služné činilo 300 zlatých a bylo vypláceno ze státního fondu. Víme o něm i to, že mu bylo 33 let a že pocházel z Hrádku. Do Slavoňova se přistěhoval se svou maminkou dne 2. února 1787. Svoje působení započal v místní škole, která byla sice v dost bídém stavu (stála zde již od roku 1680), což kronikář připomíná: „Poněvadž ale žádný příbytek pro duchovního pána vystavěný nebyl, pročez on na ten čas v onom školním stavení (dost nebezpečném pro jeho sešlost) přebýval, a pro vyučování mládeže objednané místo v obci Slawonovské zastal“. Nove vzniklá expozitura zahrnovala tyto obce: Slavoňov, Blažkov, osada Bradle, Mezilesí, Libchyně, Jestřebí, Sendraž, (zemanský dvůr) Studýnka, Váňovka, Bohdašín, Zákřaví. Obce se nacházely celkem na třech panstvích. Byly to tyto panství - frymburské (později opočenské), novoměstské a náchodské. Tou dobou bylo ve Slavoňově 54 stavení a chalup v kterých přebývalo celkem 332 obyvatel. Obyvatelé byly většinou zaměstnáni zpracováním lnu, tradičními řemesly jako je kovář, truhlář, švec, řezník, sedlák, zahradník atd. Samostatnou farností se stal definitivně Slavoňov až roku 1806. Stav kostela byl v různých dobách různý. Doby rozkvětu a oprav se střídaly se stavem nouze a úpadku, v některých případech hraničily až s hrozbou rozpadu stavby.

- Hasičská zbrojnice

